

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keeverberg 54, Amsterdam-Z.

Opricht 1 Januari 1881

NOG EENS DE ZAAK - MOERMAN

door MR J. E. GOUDSMIT

Naar aanleiding van mijn, ook in ons maandblad overgenomen commentaar op het vonnis van de President van de Arrondissementen-Rechtbank te Amsterdam d.d. 21 februari 1975 in een procedure aangespannen door de arts C. Moerman tegen onze voorzitter, de arts A. P. N. de Groot, kreeg ik toegezonden enige exemplaren van een gestencild blaadje genaamd „Overleven!”

Daarin word ik in drie afleveringen uitgenodigd in dat blaadje mijn mening te herzien.

Ik vind geen aanleiding dit te doen, maar wel wil ik in ons eigen orgaan vermelden waarom niet.

Ik heb nl., zijnde geen medicus, geen eigen mening gegeven, doch slechts geciteerd uit voormeld vonnis en uit het enige officiële rapport over de betreffende geneeswijze, dat van de door het bestuur van de Landelijke Organisatie Kankerbestrijding ingestelde commissie-Delprat.

Dit rapport is nimmer herroepen en heeft dus zijn geldigheid behouden.

Ik citeer letterlijk uit het vonnis:

„Nu als onbetwist vaststaat, dat deze conclusie — dat de theoretische gedach-

ten, die aan de Moerman-behandeling ten grondslag liggen, onjuist zijn zowel op fysiologisch als op pathologisch gebied en dat een aantal gevallen ter kennis van de commissie is gebracht, waar het goede moment voor de gebruikelijke geneeskundige behandeling verzuimd is en de patiënt dientengevolge ernstig nadeel heeft geleden — nooit is herroepen of onjuist gebleken, kan aan gedaagde (dokter De Groot - Red.) niet het recht worden ontzegd om ten bate van de volksgezondheid de methode-Moerman openlijk te bestrijden en als onjuist en gevaarlijk te kenschetsen”.

Weliswaar wordt in het blaadje door enige patiënten verklaard, dat zij door dokter Moerman van kanker genezen zijn, maar, daar niet is te verifiëren hoe de diagnose is vastgesteld, noch het causaal verband is aangetoond tussen de door hen gestelde genezing en de toepassing van de therapie-Moerman, acht ik het wetenschappelijk niet verantwoord op grond van die verklaringen van een andere mening blijkt te geven dan die van het officiële rapport-Delprat.

MR. J. E. GOUDSMIT

Bevallen en kraambed

DE HELFT VAN de kinderen in ons land wordt thuis geboren, de helft in het ziekenhuis. Aanstaande ouders zijn niet altijd vrij in de keuze van de plaats van de bevalling, evenmin als in de keuze wie de bevalling leidt. Toch kunnen zij veel zelf regelen. Het is gewenst, dit in een zo vroeg mogelijk stadium te doen en dan ook de financiële kant van de zaak vast te leggen. Tot deze gevolgtrekking komt de Consumentenbond onder meer op grond van een enquête onder alle ziekenhuizen in ons land met een verloskundige afdeling. Deze ziekenhuizen verschillen nogal wat betreft hun tarieven, voorzieningen, voorwaarden voor opname, verblijf en ontslag en wat betreft het aantal bedden en de bezoeken in de diverse verpleegklassen. Vergelijken van de mogelijkheden alvorens een keus te maken is daarom zinvol.

De plaats van de bevalling bepaalt vaak wie de bevalling leidt en omgekeerd. Volgens de Consumentenbond hebben thuis bevallen en in het ziekenhuis bevallen beide hun voordelen. Er gaan stemmen op om deze voordelen te combineren in verloskundige centra.

Tenslotte heeft de Consumentenbond nog aandacht besteed aan de interne en wijkkraamverzorging via de kruisverenigingen.

Volop KWAKZALVEREN op het Valeriusplein

BETER WORDEN MET het lelietje van dalen zette Bas van Kerkhof boven een artikel, dat wij aantreffen in het Noordhollands Dagblad en dat zich bezighoudt met de acupunctuurmasseur C. J. Boshouwers, 28 jaar oud en voorzitter van de kring Alkmaar van een lekenvereniging voor homoeopathie, die „aardig op weg is om wat meer greep te krijgen op de van pillen en poeders uitpuilende vaderlandse huisapotheek”, als we tenminste af mogen gaan op de lyrische aanhef van het artikel.

Boshouwers werkte twee jaar als fysiotherapeut in een Alkmaars bejaardenhuis, maar omdat maandenlang werken aan een rug soms zonder resultaat bleef kreeg hij er „de balen van”. Hij combineert nu in een pand aan het Valeriusplein te Amster-

dam massage „volgens de acupunctuurwetenschap” wat dat ook moge zijn en het genezen met natuurlijke geneesmiddelen. Een medische bevoegdheid heeft hij overigens niet, al wordt dat niet met zoveel woorden gezegd. Er wordt ook niet vermeld, dat hij aardig aan het kwakzalveren is daar op het Valeriusplein. Het spijt hem, dat lezen wij wel, dat bij hem juist mensen komen, die jarenlang geen baat vonden bij de gebruikelijke „artsenbehandeling”.

De uit Limburg afkomstige Boshouwers gaf de journalist een paar voorbeelden van de gevallen uit zijn praktijk, maar namen moeten achterwege blijven en hij vertelt ook niet welke medicijnen hij voorschrijft. Hij verzekert wel dat het homoeopatische medicijnen zijn. En hij beschuldigt artsen

er van — je moet maar lef hebben! — dat bij hen algemeen een „willekeur heerst van: geef maar wat”. Geen enkele huisarts heeft volgens onze acupunctuurmasseur nog werkelijk tijd voor zijn patiënten.

Het blijkt dat hij zijn waren betreft van een bedrijf te Zaandam. Daarover vertelt hij aan Bas van Kerkhof:

„We hebben daarnaast het voordeel, dat we met een ideologisch bedrijf samenwerken. VSM in Zaandam (Voorhoeve & Schwabe) is de belangrijkste producent van natuurlijke geneesmiddelen. Nu hebben ze daar pas een directiewisseling gehad. De nieuwe directie is ideologisch. Een groot deel van de winsten van het bedrijf gaat in publiciteit voor de homoeopathie. Er worden cursussen van georganiseerd. De VSM geeft een homoeopathische reisapotheek uit”.

Wetenschappelijk niet-verantwoorde gezondheidsbemoeyenis is KWAKZALVERIJ

Uit de kruidenwinkel en van veel aura-poespas

LIEVE DEUGD, WAT wordt er wat gepubliceerd over kruiden! Voor geslachten en geslachten kan men gezondheid opdoen uit de boeken. De onvermoeibare Mellie Uyldert, het hoofd vol astrale spinsels, heeft bij De Driehoek te Amsterdam een boek laten verschijnen over plantenzielen. Hoewel wij weten, dat er mensen zijn die met planten praten en hoewel er uitgebreide studies zijn gepubliceerd over de gevoeligheid voor allerhande prikkels van bepaalde planten gaat Mellie Uyldert uiteraard heel wat verder. Hein Steehouwer zegt er van in Haarlems Dagblad: „Deze bekende esoterische schrijfster kent echter niet de wetenschappelijke schroom die zo hoogst noodzakelijk is om „gelovers” en „wetenschappers” niet uit elkaar te drijven”.

„Mellie Uyldert concludeert op grond van die voor haar telepatische band tussen planten en op grond van al wat in mythen, legenden en volksgeloof „groeit, bloeit en eeuwig boeit”, dat planten een ziel hebben. Dat zou dan een groepsziel zijn”.

GOTTMER IN HAARLEM heeft een boek uitgegeven „Magie der kruiden”, dat door de oud-redactrice van De Tijd, Anneke Biegel, voor Nederland is bewerkt. Net als Mességué, de Franse wondergenezer met kruiden, die zich zelf op zulk een voetstuk heeft geplaatst dat hij het passend vindt om te toornen tegen (andere) kwakzalvers blijkt ook deze David Conway zijn kennis in het veld te hebben geleerd, namelijk van een boer in Wales, die erg veel van kruiden zou hebben geweten. Wat overigens niet wegneemt, moeten wij er aan toevoegen, dat de moderne wetenschap óók wel iets weet en dat men met chemisch-samengestelde middelen vaak een aanzienlijk betere dosering weet te bereiken dan met kruidenaftrekels. Maar de boer die als natuurgenezer optrad, telg van een geslacht van kruidenkenners, is voor schrijver Conway het een en het alles. Hein Steehouwer die dan wel een sneer moet maken over nieuwlichters „in de chemische farmacie, die de aloude valerianaandruppels hebben ingeruild voor valium” (dat in bepaalde gevallen veel beter werkzaam is, heer Steehouwer!) constateert:

„Goed dan, waar of niet, David Conway vult op overigens zeer nuchtere wijze een heel boek met tips over de botanische geneeskunde, de signatuurleer, het bereiden van kruiden en voor de liefhebber ook nog recepten over zelfgemaakte wijnen van kruiden en bloemen en andere wetenswaardigheden, die het goed zullen doen in een tijd van grote bekommernis omtrent ons zo geheten „natuurlijke milieu” en de strijd tegen de vervuiling daarvan.

HELEMAAL IN HET land van de herenschemmen is een ander boek, dat Steehouwer in dezelfde rubriek bespreekt. Het gaat over de aura-fotografie, het in fotografische beelden vastleggen van een goudkleurig lichtverschijnsel, dat overeenkomst vertoont met de stralenkrans rondom het hoofd van een heilige op een schilderij. De onlangs overleden W. H. Gmelig Meijling te Bloemendaal maakte schilderijen in trance en deze para-normale genezer had ook een grote belangstelling voor die aura-fotografie.

Deze Gmelig Meijling heeft, lezen wij, aan een bekend auteur op het gebied van „de andere werkelijkheid”, Wim Gijsen, een serie vraaggesprekken toegestaan.

Daaruit resulteerde het door Ankh-Hermes in Deventer uitgegeven boek „De aura: uitstraling van mens, die, plant en steen”, volop voorzien van geschilderde en gefoto-

grafeerde lichtverschijnselen in allerlei kleuren. Uit die kleuren maakte Wim Gmelig Meijling dan gevolgtrekkingen omtrent de gemoedstoestanden of andere variabelen bij zijn onderwerpen van onderzoek”.

Gmelig Meijling was gelukkig bescheidener dan de titel van zijn boek aangeeft, aldus Steehouwer. Ook hij heeft hoogfrequentie-apparatuur ontwikkeld om stralingen te kunnen fotograferen. Zijn technische kennis stelde hem vermoedelijk in staat om méér te bereiken dan anderen, maar toch zei hijzelf letterlijk: „Daarom zeg ik hier dus niet: ik fotografeer aura’s maar ik zeg: ik fotografeer verschijnselen die een treffende overeenkomst vertonen met de aura”.

Als „helderziende” kan hij ze blijkbaar wèl waarnemen, maar de camera was ook bescheidener — die kon alleen toestanden zien die er een „treffende overeenkomst” mee vertonen . . .

Geneeskracht PASSIEBLOEM werd eerst laat ontdekt

IN 1715 ÔMSCHREEF de Karmelieter monnik Broeder Joachim uitvoerig de vervaardiging van 'Eau de Mélisse des Carmes'. Aromatische kruiden als marjolein, kaneel, kruidnagel, muskaatnoot, anijs en koriander werden eerst afzonderlijk in alcohol afgetrokken en gedestilleerd. Hetzelfde gebeurde ook met Melissa, een geneeskrachtig kruid. Een mengsel van beide destillaten werd, na toevoeging van water nogmaals gedestilleerd. Het resultaat was de bovengenoemde destijds zo beroemde rustgevende drank.

Deze en vele andere bijzonderheden over rustgevende en ontspannende kruiden zijn te zien in een tentoonstelling in het expositiegebouwtje bij de Kruidentuin van het Openlucht Museum te Arnhem. De bezoeker krijgt er een beeld van een reeks interessante oude toepassingen van kruiden, die vroeger en nu nóg gebruikt worden om hun gunstige werking bij geestelijke spanningen en krampstoestanden.

Echte geneeskruiden werden zeker in de 15e eeuw reeds gekweekt bij kloosters, kastelen en gasthuizen, voor eigen gebruik, maar ook om

anderen te helpen. Ook apothekers in steden en dorpen hadden vaak zelf een tuintje om kruiden voor eigen bedrijf te kunnen oogsten. Vooral Noordwijk was in het begin van de 17e eeuw al een belangrijk centrum voor kruidenteelt.

Ook werden kruiden die in het wild groeiden verzameld, vaak als welkome bijverdiensite.

Al heel vroeg was de kennis van kruiden en hun werking als geneesmiddel in kruidenboeken vastgelegd en toegepast in kruidentuinen, zoals de Hortus Medicus in Amsterdam. Beroemd is het boek van Dodoneus (16e eeuw). In vele 18e eeuwse kruidenboeken vinden we op één na alle kruiden genoemd die nu bekend zijn, ook met hun geneeskrachtige werking. Alleen de passiebloem is als geneeskruid pas veel later ontdekt. De kruiden werden meestal in samenstellingen gebruikt.

De op de expositie in het Openlucht Museum behandelde kruiden zijn in drie groepen te verdelen: de sedatieve (= rustgevende), zoals valeriana, melissa, hop; de anti-depressiva die in de op-

wekkende zin de stemming beïnvloeden, zoals passiebloem (*Passiflora incarnata* L.), *Peganum harmala* L.; en de carminativa die op de maag werken, zoals alsem, pepermunt, kalmoes, marjolein, karwei en koriander.

Behalve deze drie rustgevende kruiden zien we ook nog voorbeelden van krampeheffende kruiden oftewel anti-spasmodica; deze werken vooral op de onwillekeurige spieren bijv. bij hartkloppingen, maag- en darmkrampen. Het zijn anijs, pepermunt, venkel, wolfskers, bilzenkruid, doornappel, kamille om er maar enkele te noemen.

Tenslotte worden ook de tegenwoordige kruidenpreparaten getoond, die klinisch bewezen nuttig zijn, zoals Valdispert, Passiflorine, Melissana en Nervium vegetabile Natterman.

Deze onder auspiciën van de Commissie voor de Kruidentuin tot stand gekomen tentoonstelling zal voorlopig dit hele seizoen te bezichtigen zijn. Ze geeft een interessante aanvulling op de honderden in de Kruidentuin van het Openlucht Museum groeiende kruiden.

Werkgroep komt op voor "alternatieve geneeskunde"

IN EEN NOGAL opgewonden stenciltje richt de „werkgroep voor alternatieve geneeskunde”, die als adres het postnummer 44 te Purmerend opgeeft zich tegen plannen van staatssecretaris Hendriks. Op 6 juni is tijdens een vergadering in Amsterdam de werkgroep gevormd, die bestaat uit Elsa Veer-Jagerman, Paula de Kort, Herman W. J. den Hartog en J. F. R. Larsen. Op vrijdagavond 29 augustus zal de werkgroep verslag uitbrengen van haar werkzaamheden ten huize van de familie Sypkens, maar de werkgroep wil nu direct al tot „daadwerkelijke actie overgaan”. Men wil met zoveel mogelijk tegen-gas de massa „daadwerkelijk mobiliseren tegen de inperking (door de structuurnota van de staatssecretaris) van de persoonlijke vrijheden van de mens”.

Na een opmerking over het feit, dat aan de vrije vestiging van artsen een einde zou komen wordt opgemerkt dat het „natuurartsen en homoeopaten onmogelijk wordt gemaakt hun practijk uit te oefenen. Ook bijv. de Moerman-therapie behoort dan tot het verleden”.

De mensen, die de lijsten van „zogenoemd goedgekeurde geneesmiddelen” samenstellen hebben, volgens de werkgroep, nog nooit gehoord van het stralingsprincipe, de organonen, het ritmisch principe. Iedere leek, die het boek „Nieuwe werelden achter het atoom” van ir. George de la Warr (Oxford) heeft gelezen weet waarover het gaat”, aldus nog steeds het nogal verwarde betoog van de werkgroep. Zij wensen ook dat alle homoeopatische

middelen en middelen van de kruidkunde kortom alle alternatieve geneesmiddelen en toepassingen worden opgenomen in het ziekenfondspakket, waar Staatssecretaris Hendriks ze uit wil weren. Verder wil men de mogelijkheid om niet in een z.g. allopatisch ziekenhuis te worden opgenomen maar bijvoorbeeld in de Rudolf Steinerkliniek in Den Haag, een antroposofisch ziekenhuis.

Ander punt, dat het stencil aanroert: „Het moet voor een verzekeringsmaatschappij een zeer aantrekkelijke zaak zijn om mensen, die een gezond leven leiden, die zich onthouden van koffie, tabak en andere „genotsmiddelen” en die veel rauwkost gebruiken, als cliënt te hebben omdat hun ziekterisico aanmerkelijk kleiner is”.

Over ZONNEBRILLEN

GEZONDE OGEN KUNNEN het zonlicht best verdragen. Een zonnebril is daarom niet noodzakelijk. Wel kan hij prettig zijn, als het felle zonlicht irriteert en vermoeit. Enkele conclusies uit een recent onderzoek, waarover de Consumentengids van juli publiceert:

Het beste is, glazen te nemen die vrij donker zijn en een montuur dat goed afschermt.

Glazen met modekleuren als lila, lichtblauw en roze zijn ongeschikt, vooral bij fel licht.

Glazen die veel ultraviolette straling tegenhouden zijn alleen in het hooggebergte soms nodig.

Van de zelfkleurende glazen die geschikt zijn om permanent te dragen zijn alleen die van AOC Cosmatic ook goed geschikt als zonnebril.

Polariserende glazen nemen de schittering op wateroppervlakken weg, maar zijn voor automobilisten minder geschikt omdat ze de spanningsvlekken in het geharde glas van autoruiten zichtbaar maken.

Plastic glazen (vooral de buigzame) zijn gevoeliger voor krassen dan die van glas, maar meestal wel sterker.

Metalen poten en scharnieren maken een montuur sterker dan die van plastic.

Brillen van minder dan een tientje kunnen hinderlijke optische fouten vertonen, waardoor rechte lijnen krom lijken.

Brillen met glazen die van boven naar beneden lichter worden, zgn. dégradé glazen, geven een erg onrustig beeld en vertonen soms per glas een verschillend verloop van tint.

Ontspiegeling van zonnebrillen is zinloos, omdat de ogen voor anderen toch al nauwelijks te zien zijn.

Wie een bril draagt voor correctie kan, voor tien tot twintig gulden, de glazen laten kleuren. Hij kan ook zonneglazen op sterkte laten maken of voorhangers kopen.

**LEDEN,
WERFT LEDEN!**

Bijsluiter moet voorlichten

TIJDENS HET CONGRES van de Alg. Ned. Pharmaceutische Vereniging te Zeist zei de Rotterdamse hoogleraar in de interne geneeskunde, prof. Frenkel, dat patiënten moeten worden voorgelicht over bijwerkingen van geneesmiddelen. Een voor leken begrijpelijke bijsluiter bij geneesmiddelen lijkt hem daartoe het geschikte middel. Het nut ervan zou onder meer zijn dat de mensen, als ze bijwerkingen merken, hierover tijdig met hun arts kunnen overleggen.

Prof. Frenkel constateerde voorts dat in ons land ziekte en sterfte als gevolg van te veel gebruik van alcoholica die leveraandoeningen veroorzaken sterk toenemen. In Frankrijk is dit al tal van jaren een probleem. Bekend zijn ook in Italië de affiches om een bepaald mineraalwater te gebruiken, waarbij de vrouwen worden aangespoord om aan de „fegato”, de lever van hun man te denken, omdat hij het niet doet. Anders gezegd: zijn alcoholconsumptie ligt te hoog, vrouwlief zorg dat hij ons mineraalwater drinkt.

Zuidafrikaanse industrie maakte gevaarlijke bleekmiddeltjes voor kleurlingen

— ZWARTE INWONERS VAN DE REPUBLIEK -Zuid - Afrika proberen met allerlei blekende cremes van huidskleur te veranderen. Ze hopen hiermee beter geaccepteerd te worden door de blanken. De gevolgen van hun „schoonheidsbehandeling” zijn vaak rampzalig.

Van sommigen is het gezicht veranderd in een masker van witte en zwarte vlekken, doordat de cremes een sterk bleekmiddel bevatten. „Een ramp voor kleurlingen”, is het oordeel van vier huidartsen in het Zuidafrikaanse „Medisch Journaal” over deze smeersels.

De artsen stonden aanvankelijk voor een raadsel toen bleek dat die vlekkerige huid niet werd veroorzaakt door een infectie. In zes maanden werden in de ziekenhuizen van Johannesburg 347 gevallen van huidaantasting geconstateerd. Na herhaaldelijke vragen bleek dat de meeste patiënten blekende cremes hadden gebruikt, vertelt de Haagse Courant.

De Zuidafrikaanse industrie is nu gestopt met de verwerking van het bleek-

middel in de cremes en de meeste Afrikanen die het middel hebben gebruikt zijn nu „gezezen”, hoewel er een paar voor het leven misvormd zijn.

Al moeten ze op voedsel bezuinigen — want hun lonen zijn toch al laag — de Afrikanen reppen zich in grote drommen naar de drogist voor huidblekende cremes.

En de handel vaart er wel bij. De omzet van cosmetische artikelen bedraagt jaarlijks in de Zuidafrikaanse Unie een slordige 45 miljoen waarvan een zeer groot deel afkomstig is uit de verkoop van deze zelfjes.

De produkten die nu in de handel zijn, zijn allemaal veilig en lokken het publiek met wervende advertentietaal naar een „gelukkiger en wittere toekomst”.

In een advertentie wordt men geadviseerd om de zalf voor het slapen gaan op te smeren en dan „werkt het als u slaapt en maakt u witter en geliefder en geeft uw huid de luxe van een complete schoonheidsbehandeling”.

Symposium over diabetes

TER GELEGENHEID VAN het dertigjarig bestaan van de Diabetes Vereniging Nederland, DVN, wordt een symposium gehouden getiteld 'DIABETES . . . EN WAT NU?' in het Jaarbeurscongrescentrum te Utrecht op 25 oktober 1975.

„Is het verantwoord, dat een diabeet trouwt en kinderen krijgt?”

„Waarom wordt ons niet verteld, dat diabetes allerlei complicaties met zich mee kan brengen?”

„Moet ik bij een sollicitatie direkt vertellen dat ik diabetes heb?”

„Welk beroep moet mijn zoon kiezen als diabeet met een uitgesproken handvaardigheids-aanleg?”

„Mag een diabeet aan sport doen?”

„Is het billijk dat een diabeet vaak hogere premies moet betalen voor zijn verzekering dan een niet-diabeet?”

„Wat gebeurt er momenteel aan diabetes-bestrijding en aan wetenschappelijk onderzoek. Komen wij ooit van dat spuiten af?”

Zo maar een greep uit de vele, vele brieven die de DVN binnen krijgt van diabetici, verpleegkundigen, diëtisten, medici. Naar de antwoorden wil de DVN helpen zoeken. In de ochtendzitting, die om 10 uur begint, zullen 7 á 8 referaten van elk ongeveer 10 minuten worden gehouden, waarin zal worden ingegaan op vooral de *medische* problemen.

De middagzitting zal vooral gaan over de sociale en maatschappelijke problematiek van de diabetes.

Helderziende zag het goed!

DE WONDERLIJKSTE SCHAVUITENSTREKEN blijken nog altijd mogelijk in Amerika, eens bekend als het land van de onbegrensde mogelijkheden. In de staat Connecticut was een prediker, David N. Bubar die bekend stond om zijn helderziende gaven. Zo voorspelde hij enige tijd geleden dat er gevaren waren voor de fabriek van zijn vriend Charles D. Moeller, de Songe Rubber Products in Shelton. Dit bedrijf, met 900 arbeiders, vloog inderdaad in de lucht. Een linkse groep zou met explosieven een aanslag hebben gepleegd.

In werkelijkheid was er iets heel anders aan de hand en de helderziende heer

Bubar en zijn vriend de fabrikant moeten nu beiden terechtstaan samen met een aantal mededaders in verband met brandstichting en poging de verzekeringsmaatschappij 62 miljoen gulden armer te maken. Bubar die vorig jaar een boek heeft geschreven over het bovenzinnelijke, dat vooral onder de Baptisten veel kopers vond, had grote bedragen ontvangen van zijn vriend Moeller omdat hij adviezen zou geven over waterzuivering voor de Sponge Rubber Products. De justitie verdenkt hem er van, dat hij de aanslag met de explosieven heeft georganiseerd, vooral omdat hij opvallend veel op het fabrieksterrein was gezien de dagen voor de aanslag.

Vriend Moeller zocht al een jaar of twaalf spiritistische raad bij Bubar en stond in zijn omgeving bekend als een bijzonder vroom man, altijd met een bijbeltje op zak en gereed om de bijbelteksten rondom zich te strooien. Jammer dat hij in de bijbel nooit de waarschuwingen tegen het spiritisme heeft gevonden.

Keisnijder op Mokum 700

TIJDENS DE MANIFESTATIE Mokum 700 van 24 tot 29 juni in het Amsterdamse RAI-gebouw was een van de tachtig huisjes door de goede zorgen van de arts N. J. H. van Hasselt ingericht als apotheek en chirurgijnswinkel. Er waren oude medische instrumenten te zien, ook mesjes voor het aderlaten, een oude priem en lepel voor een primitieve operatie van galstenen en meer van deze zaken. Voor de ramen hing in glas en lood een voorstelling van het kei-snijden. Deze kwakzalvershandeling was een regelrechte goocheltruc. Het slachtoffer, dat men van zijn waandenkbeelden wilde bevrijden (vaak een krankzinnige) gaf men een sneedje in het hoofd. Onderwijl liet de kei-snijder uit zijn mouw een steentje rollen in het gereed gehouden bekken — duidelijk hoorbaar! . . . Men zal zich overigens licht kunnen voorstellen, dat DIT oude ambacht op Mokum 700 niet werd gedemonstreerd.

JULI IS AL DE ZEVENDE MAAND!

Heeft U uw contributie over 1975 nog niet gegireerd?

Help uw penningmeester dan nu even met zijn taak en gireer uw tientje (méér mag ook) op postgiro 3 2 2 3 7 te Amsterdam.

Of op gemeente giro K 1 6 7 2.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, **Arts** te Hilversum, **Voorzitter**; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, **Secretaresse**; L. Brest te Amsterdam, **Penningmeester**; Mr. J. E. Goudsmit, **Kantonrechter** b.d. te Haarlem; P. H. A. Poll, **Dierenarts** te Zeist; Mr. J. D. van den Berg, **Vice-President Arrondissements-Rechtbank** te Arnhem; J. E. Bouter **Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid** b.d., 't Harde; P. L. Stal, **Arts** te Hilversum; J. M. de Haas, **Tandarts** te Heemstede; Mej. Drs. P. H. van Marle, **Apotheker** te 's-Gravenhage; J. Noord te Amsterdam; Adviserend bestuurslid: S. Lelie, **Arts Geneeskundig inspecteur van de Volksgezondheid** in Zeeland, Middelburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 3 2 2 3 7 te Amsterdam. Gem. Giro K 1 6 7 2.

BLZ. 28

Abonnement per jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum